

KIS-641 – Gl. fosse septique, bassin de décantation

(YBAN, GE, GP – 26-29 07 99)

FOSSE SEPTIQUE

Ar c'heal loc'hañ eo hini ar poull kloz, peurliesañ dindan zouar, da zaspugn an diouladoù, eleze an danvezioù (kaoc'h, troazh, h.a.) ezvevennet gant ar bevedeg : Gl. *fosse d'aisance*, Sz. *cesspool*, Al. *Abortgrube*, Kb. *pwl budreddi, carthbwl*.

[GE] N'eus bet e brezhoneg evit a sell an dachenn-mañ nemet ur c'heriaoueg skars, amprestet diouzh ar galleg : *retredoù* (C. (Gloss.)), *campr-æz, privezou, privejou, privoes, (an) lec'hyou* (GReg.), *kambr-æz, privezou* (VALL.), *kambr-aes, privezoù, privezioù* (GIBR.) ; pe deskrievus : *cachlech* (C. « lieu secret darriere la maison pour chier »), *cac'h-lec'h, poull-an-brenn* (GReg.), *kac'hlec'h* (VALL.), *kaoc'hlec'h* (GIBR.) ; pe godisus tamm pe damm : *discarg-qegin* (GReg.), h.a. Betek gouzout, ne voe termen ebet da arouezañ ar poull dindan zouar da zaspugn an diouladoù. Petra soñjal eus *poull mon* ?

Pezh a anver Gl. *fosse septique*, Sz. *septic tank*, Al. *Klärgrube* zo ur **poull mon* ma vez hadenoù anaervevat o treuzfurmiñ ar mon e kediadoù meinel dic'hwezh ha dinoaz. Arver Sz. *septic*, Gl. *septique* a denn da ster kozh ar ger : "o tec'han breinadur".

[YBAN] Br. *ble* "faible, débile, blet ; (fumier) pourri, décomposé" (GIBR.) a ve deurus. Sl. Br. *bleaat* "(s')affaiblir, se débilitier" (GIBR.). An termenoù oc'h ober dave da Gl. *décomposer*, Sz. *decay, decompose* a dalvez ivez alies "s'affaiblir". HENRY a lavar ez eo liammet Br. *ble* gant Kb. *blydd*, hogen GPC : "BLYDD [gair gwneud o *ysblydd* gan W. OWEN [-PUGHE]] [...]. Gw. hefyd PLYDD". Ober gant Br. *arvleaat* "mont war vleaat", pe *arvleañ* ? A hent all, Br. *krin*, Kb. *crino*, Iw. *críon*, *crín* "withered, decayed" ; Br. *argrinañ* ? Ur ger hollgeltiek a ra dave d'ar c'hoad marv, sec'h, treuzfurmet e rotel alies (Kb. *crinwedd*, Iw. *críonach*).

[GP] Da geñver an neuz, n'eus douetañs ebet, *ble* GIBR 268 ha
 ”
blé” GReg. 421 (« Trég. »), meneget GMB 70, zo blez/. Arabat em ziazezañ re war ar
 c'herneveg avat, rak GKK 49 a ro *bludh* gant an displegatur-mañ :

{8:N:0 (38)}, eleze :

{8} = « word whose development is obscure, and whose spelling is derived wholly or partially on textual evidence ».

{N} = « a neologism (new word), often devised to refer to a concept which did not exist when Cornish was spoken traditionally ».

{0} = « 0 occurrence » er skridoù kernevek diles.

{(38)} = « Nance's 1938 *Cornish-English Dictionary* ».

Helavaret un hevelep diskleriadur ! Ne 'm eus ket Nance's 1938, hogen e
 Nance's 1955 n'eus diskleriadenn ebet gant *blüth*, adj. tender, delicate, soft, weak... K.
 George en deus eñ treuzskrivet *bludh* en e reizhskrivadur, me zo kazi sur avat en dije
 graet gant **blydh* ma anavije
 Br.

”
blé”. Evit Kb. *blydd* da vezañ bet ijinet gant O. Pughe diwar *esblydd*, e kav din ez eo
 ar ger-mañ a gaver ganeomp ; dianav krenn eo e BrL. Troude en lakae da wenedek,
 hogen ne gavan ket roud mat anezhañ gant ster GReg. Na mui gant ster '(fumier)
 pourri, décomposé' roet gant GIBR : anat ned eo ket bet ijinet gant RH, hogen ned on
 ket evit lavaret muioc'h diwar e benn, nemet e kavan gant GERIERN 51-52 : « *ble*
 adj. Faible, débile, qui se fatigue vite ; (poire) blette, (fumier) pourri », hep dave all.
 Ac'hane e tremenas da VALL 582, hep arvar ; sl. ivez VALL 323 : « [fumier] bien
 reposé *teil ble* T ». Setu tout a-zivout ar c'hac'hlec'h... Geo ! E pohereg dizunvan
 Favereau e lennan e GBAV 1283 : « fosse septique *TOULL-STAOT (TOULL-KAOC'H...)*
 m. -où-. »

[GE] Dereat e hañval bezañ *blez* evel stirann d'an termenou
 o verkañ an dispenn eus danvezioù bevel e danvezioù meinel. Mar degemerer ar
 skrivad dianreet *blez*, e c'haller tremen gant al luniad eeun *blezañ*, kuit a rakger pe a
 lostger. Evit *krin* avat, daoust d'ar c'hemeradurioù iwerzhonek, e vemp miret gant e
 steriegezh vrezhonek a ginnig evitañ un arver en dachenn-mañ. Ster kalvezel resis
 Br. *blezañ* a ve enta : "Dre wezh anaervevaded, treuzfurmiñ kediadoù bevel e
 kediadoù meinel." Kevatal brezhonek Gl. *fosse septique* a ve *poull blezañ*.

BASSIN DE DECANTATION

[GE] Amañ ez eus anv eus ul lenn galvezadel ma taspugner an dourioù karzh degaset gant kanioù distrouilh ur gêr evit o zreuzfurmiñ dre ur wezhiadenn heñvel ouzh an hini a c'hoarvez er **poullou* *blezañ*. Al. *Klärbecken*, *Schlammteich* — merkomp e ra an alamaneg gant an un kedrann *klär-* bepred. Da envel al lenn he unan, e c'haller kinnig Br. *lenn* end-eeun, *loc'h*, *oglenn* ; da aroueziñ ar wezhiadenn e c'hallfed adkemer Br. *blezañ* pe reiñ ur c'hevatal d' an termen gallek : Br. *lec'hidañ*. Alese Br. *lenn vlezañ*, *oglenn lec'hidañ*...

Un damgenster eo Gl. *bassin d' épuration (des eaux usées)* ; o taveiñ da GEAK e tegouezher gant *lenn dispurañ (an dourioù karzh)*. Hiziv e komzer kentoc'h eus Gl. *station d' épuration*, Al. *Kläranlage*, Br. *hanva dispurañ*, *dispurva* (GEAK).